

ชื่อเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยภาวะขาดสุรา

ผู้จัดทำ นายณรงค์ชัย คัมภีรา

### บทคัดย่อ

การดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาสำคัญทั้งทางด้านสาธารณสุขและสังคมในประเทศไทย จากการสำรวจ พฤติกรรมการดื่มสุราของประชาชน พ.ศ. 2554 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป เป็นผู้ดื่มสุรา ผู้ดื่มส่วนใหญ่มีอายุ 25-59 ปี โดยผู้ชายมีอัตราการดื่มสูงกว่าผู้หญิง 5 เท่า จำแนกเป็นผู้ที่ดื่มมานานๆ ครั้ง ดื่มสม่ำเสมอ แต่จำนวนผู้ติดสุราที่เข้ารับการบำบัดเพื่อเลิกสุรายังมีจำนวน ไม่มาก

สุราเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร เนื่องจากการดื่มสุราส่งผลต่อสุขภาพของ ผู้ดื่มโดยตรง เช่น ทำให้เป็นโรคตับ โรคทางเดินอาหาร โรคเกี่ยวกับประสาทสมอง มะเร็งของอวัยวะต่างๆ มีภาวะแทรกซ้อนทางจิตเวช ซึมเศร้า ความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังพบว่า การดื่มสุราทำให้มีปัญหา ด้านสัมพันธภาพ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาทางการเงิน การทำงาน อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อ บุคคลอื่นและต่อสังคมตามมา เช่น อุบัติเหตุการจราจร อุบัติเหตุในการทำงาน ปัญหาอาชญากร ซึ่งผู้ติดสุรา ยังไม่ตระหนักถึงผลเสียที่เกิดจากการดื่มสุรา และไม่สามารถหยุดดื่มสุราได้ ด้วยเหตุนี้มักจะมีผู้ป่วยที่เสพติด สุราในโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งผู้ป่วยไม่ได้มาพบแพทย์เพื่อเลิกสุราโดยตรง แต่มีทั้งโรคทางกายและทางจิต ที่เกิดแทรกซ้อนจากการดื่มสุรา หรือจากการได้รับอุบัติเหตุต่างๆ ทำให้ผู้ป่วยต้องมาโรงพยาบาล

เมื่อผู้ป่วย ไม่ได้ดื่มสุราก็จะเกิดภาวะขาดสุรา ทำให้มีความยุ่งยากซับซ้อนในการดูแลรักษา ดังนั้นการดูแลผู้ป่วยติดสุรา จะช่วยผู้ป่วยไม่ให้มีอาการขาดสุราที่รุนแรง เป็นการบรรเทา ความทุกข์ทรมานของผู้ป่วย และทำให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย

ภาวะขาดสุรา (Alcohol withdrawal) เป็นสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงสรีรวิทยาหรือสภาวะทาง จิตใจ จะมีอาการเกิดขึ้นหลังจากหยุดดื่มสุรา หรือลดปริมาณการดื่มลง ผู้ป่วยติดสุรา สุราเรื้อรัง ในสมองมักมีการปรับตัวของระบบตัวรับสารสื่อประสาทต่างๆ เช่น การลดลงของระบบประสาทยับยั้ง และการเพิ่มขึ้นของระบบกระตุ้นประสาท เมื่อผู้ป่วยหยุดสุรากะทันหัน ระบบต่างๆของสมองจะทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะระบบประสาท Sympathetic autonomic nervous system เกิดเป็นกลุ่มอาการขาดสุรา อาการขาดสุราที่ตามมา อาจมีอาการรุนแรงถึงขั้นสมองสับสน หรือ Delirium เดิมรู้จักกันดีในชื่อ Delirium tremens (DTs) ภาวะนี้เกิดตามหลังการหยุดดื่มหรือลดปริมาณการดื่มในผู้ป่วยที่ติดสุรามานาน หลายปีและดื่มปริมาณมาก มักเกิดในวันที่ 2-3 หลังการหยุดดื่ม อาการเป็นอยู่ได้นาน 7-10 วัน

### ผลที่ได้จากการศึกษา

1. บุคลากรทางการพยาบาลมีแนวทางในการดูแลผู้ป่วยภาวะขาดสุรา
2. ผู้ป่วยและญาติเข้าใจผลของภาวะขาดสุรา
3. ผู้ป่วยเกิดความปลอดภัยในการดูแลตามแนวทางการรักษา
4. ผู้ป่วยและญาติเกิดความพึงพอใจในการดูแลตามแนวทางการรักษา
5. ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง